

KURENT

Izhaja 15. in 30. vsakega meseca.

Naročnina znaša letno 24 K, pol letno 12 K ter se pošilja na upravništvo „Kurenta“, Marijin trg 8. — Rokopise sprejema uredništvo „Kurenta“ Marijin trg št. 8.

Posamezna številka velja 1 krono.

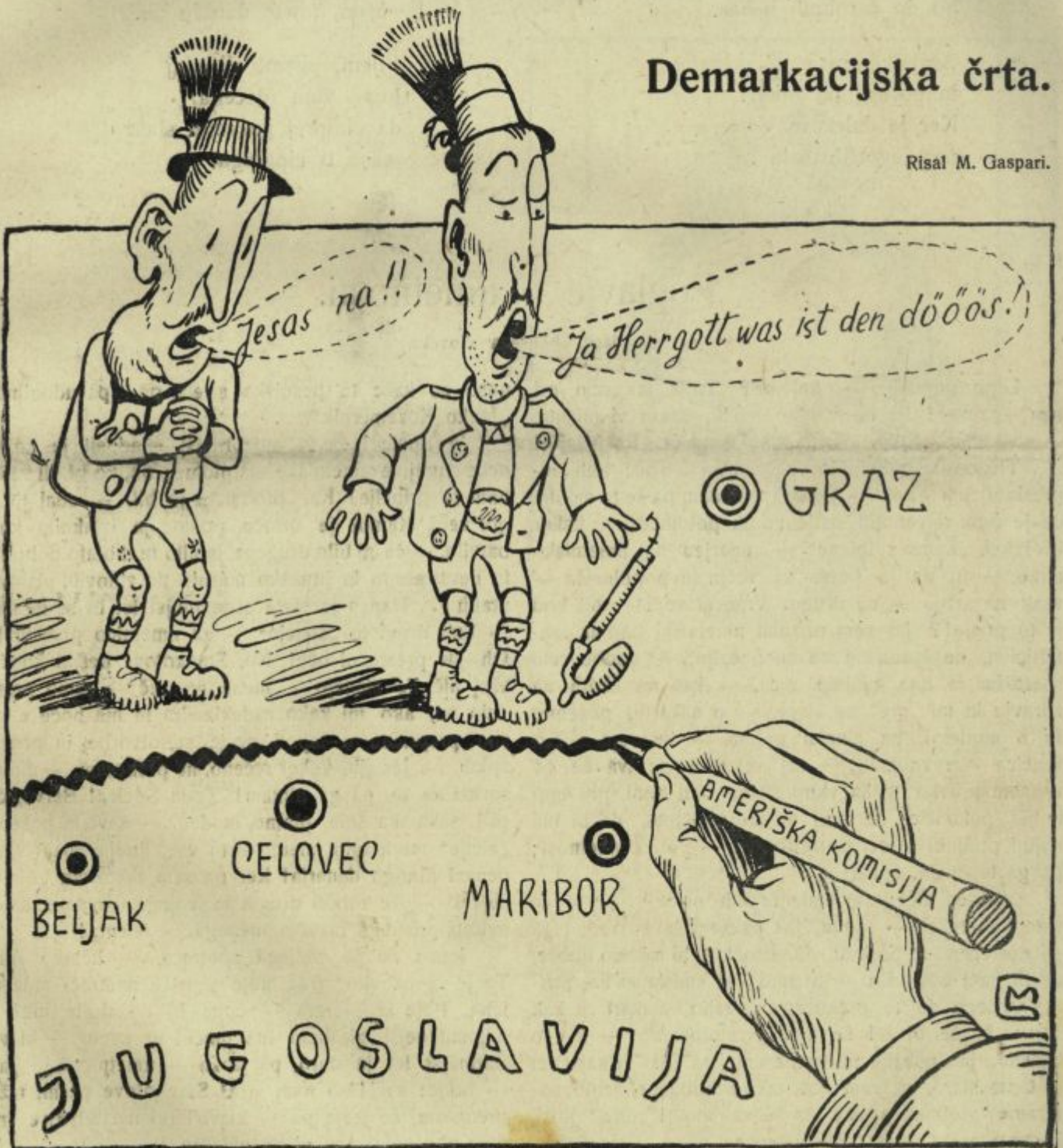
Leto II.

V Ljubljani, dne 15. marca 1919.

Št. 5.

Demarkacijska črta.

Risal M. Gaspari.

Le veselo, saj imamo
že državo SHS —
Kdor ne pleše, ta ni z nami,
njega vzemi vrag in bes.

Le poskočno, saj smo svoji,
vse imamo, to je res —
in zapojmo, da grmelo
bo do čarobnih nebes.

Ampak, bratje, le pošteno
in počasi, pa zakaj?
Ker je dalek in visok je
naš jugoslovanski raj.

Ali res nikoli več
gledal ti ne bom v oči,
ali res nikoli več
slišal tvojih besedi?

Tvojih žametih oči
mi pozabiti ni mōč,
pesem tvojih besedi
slišim, pijem dan in noč.

Pijem, pijem, ali zdaj
kupo vina rdečega,
da čimprej pozabim slast
stasa ti kipečega.

J. C. O.

Poglavje o umetnosti.

(Pismo „boljšega“ človeka.)

Lepo poglavje, — kaj ne? Toda jaz sem pri tem — revež! Pa ne v tem smislu, kakor vi mislite, — gospod urednik — To je čisto drugače. Poslušajte!

Takozvan boljši človek sem in — oče treh nepreskrbljenih otrok — poleg tega imam pa še to smolo, da je vsak teh mojih nadbudnih potomcev — kakor bi rekel „Žane z Iblane“ — udarjen na umetniško stran, — in da je smola še večja in popolnejša — vsak na svojo — na drugo. Vrag si vedi — od kod je to prišlo!? Jaz sem priznan umetniški barbar, materijalist, ne razumem se na poezijo, — godbo celo sovražim iz dna svojega srca, — ker mi škodi na zdravju in mi „gre“ na živce, — o slikarji, posebno še o moderni, pa nimam pojma, — in moja dobra ženčica — ravnotako; — sej veste, našla sva se po znanem pravilu: gliha vkup štriha. Niči meni, niti moji boljši polovičici se torej ne more očitati, da bi bili najini preljubi otroci **podvedovali** — čut za umetnost; pa ga le imajo, spaki!

„Srečen oče tako talentiranih otrok!“ — je že marsikdo rekel, — vidite, jaz pa sem ravno radi tega — nesrečen . . . Stokrat, dà, tisočkrat bi mi bilo ljubše, da bi imel edini sin — Stanko več smisla za kaj drugega, nego za to preklicano poezijo, makari za kak šport, in če bi bil še tako „vratolomen“; — z eno besedo, jaz poezije ne prenesem, pa je! Trinajst let je fante staro, pa vam dela tako zaljubljene, sentimentalne in globoke pesmi, da še naš dobri „dakl“ joka, kadar Stanko citira svoje nesrečne verze. Celó v jav-

nosti se kaže ta pesniška strela pod pseudonimom „Janko Kozamernik“ . . .

In Špelca! Že v najzornejši mladosti je kazalo neke sumljive umetniške simptome; oh, ko bi bil vedel, kam to pripelje! Kar prodal bi jo bil, — zdaj to ne gre več! Kamor je otroče prišlo, je iztaknilo kako barvilo, — če ni bilo drugega, je bilo tudi blato dobro — in nevstrašeno in junaško mazalo po zidovih, plankah, vratih . . . Danes je stara sedamnajst let in se že šteje — tudi drugi jo „štejejo“ — za umetnico prve vrste! Oh, jaz presrečni oče! No, Stankotove pesmi končno vsaj nič ne stanejo — mene namreč — samo presegajo mi, ako mi kako zadeklamira in me hoče z vso silo prepričati o lepoti svoje stihotvorbe in poezije sploh, — jaz jih, kakor rečeno, ne prenesem, — nimam smisla za to, pa ga nimam! Toda Špelca! Barve, čopiči, slikarska šola, platno, modeli, — seveda poseben „atelje“ mora tudi imeti, — to vse, ljudje božji, stane denar! Mnogo denarja! Ker pa sem takozvan „boljši“ človek, — že zaradi drugih in svojega ugleda ne smem ovirati prostega razvoja njenega — talenta!

Imam pa še tretjega potomca, — hčerko Anči. Ta je „grozovito“ (raz moje stališče namreč) muzika-ična. Poje in — igra — čujte in obžalujte me! — najostudnejši glasbeni instrument na svetu — klavir! Štirinajst let je staro, pa je že — umetnica! In kako — bolje: koliko nam igra! Stankotove pesmi težko prenašam, še težje pa — klavir! (ki nota bene vrhu tega ves vojni čas ni bil uglašen!) —

Oh, jaz „srečni“ oče! In pri tem sva jaz in moja žena — po atavistični teoriji popolnoma — nedolžna! Vsa ta teorija se razprši v nič, ako premotriš mene, mojo ženo in — moje otroke! Ali mora biti ravno moja rodbina tista izjema, ki — potrjuje pravilo!? — Kako nepravična si usoda!

„Daj bogu, kar je božjega, cesarju, kaj je cesarjevega, — a poštenemu državljanu, ki nima pojma o umetnosti, daj otroke, da bodo njega vredni in — njemu podobni, — ne le po — telesu, ampak tudi po duhu! Po tem pravilu naj bi bil svet urejen, ako je sploh kaj pravice na svetu! Umetnost umetnikom! Umetniške otroke — umetniškim staršem, ki se pačajo z umetnostjo in so je — navajeni!

Da je krivica, ki se mi godi vsled — rekel bi — moje in moje žene — rodovitnosti — še večja, se „krijejo“ moje službene ure kakor nalašč skoro natančno s šolskimi urami mojih — ljubljenih otrok. Ure mojega počitka pa padejo skoro natančno v tisti prosti čas mojih nadebudnih potomcev, ko vsak zase „uganja“ svojo umetnost — posebno mala pijanistinja Anči. In proti vsemu ne morem oziroma ne smem ničesa storiti, in to vse zato, ker sem — „boljši“ človek!

Ako bi imel toliko denarja, bi si zidal svojo hišo, samo za sebe te jo krstil „brezmuzni stan“, — svoji ostali družini pa zopet posebno, čisto separirano, z napisom „muzidol“, kamor bi hodil sem in tja pod pogojem, da tedaj počiva vsako izvrševanje „produktivne in reproduktivne umetnosti“, — na posete. Sklepal bi torej na nek način, ker je to zdaj že nekako v modi — od časa do časa „premirja“... ker pa denarja ni, sem priklenjen in proklet za bivanje — v edinem nemirnem muzinem dolu, tam doli na „forštat“, kjer cvetejo (žal da ne „na tihem“) tri pangoje umetnosti pod okriljem enega družinskega glavarja: slikarija, poezija in — bog mi bodi milostljiv — muzika!

Poleg vsega tega pa moram igrati doma v pričo svojih otrok in svoje žene vlogo največjega simulanta in hinavca na svetu, — ker sem „boljši“ človek... in pa radi tega, da varujem svoje očetovsko dostojanstvo in rešpekt pred svojimi otroci, ki jih imam, saj veste, vendar le nekoliko rad!

Kaj bi rekel Stanko, ako bi mu dejal, da mi je ljubša „Blaznikova pratika“ nego vse njegove poezije, da za pol kranjske klobase prodam vse njegove pesmi s talentom vred! Kaj bi si mislila moja ljuba Špelica o meni kot očetu, človeku sploh, ako bi ji razodel, da bi mi bilo ljubše, da bi belila kuhinjo in slikala okvire pri oknih s talentom poštenega — solidnega „anštrajharja“! Kako bi me zaničevala celo najmlajša moja hči, umetnica Ančka, ako bi vedela, kak „muzikaličen barbar“ da sem, da so mi polke, izvajane na „fermonkah“ stotisočkrat ljubše, kakor vse njene sonate, rapsodije, elegije, pesmi z besedami in — brez besed — ali kako se že ves ta muzikaličen šment imenuje!

Da varujem — raz stališče pedagogične vzgoje svojih otrok — svoj respekt, — pa s hlinjenim „občudovanjem“, a krvavečim srcem mirno prenašam Stankove krvave in nekrvave deklamacije, z vzgledno potrpežljivostjo in bolečimi ušesi poslušam neutrudljivo Ančko, in se z neprekosljivo udanostjo divim slikarijam preljubé Špele... Dà, še več! Izražati moram kot tolikokrat v tej smeri interpelirani oče svojo „merodajno“ kritiko! Hvaliti moram Stankove pesmi ter mu zatrjevati — jaz največji hinavec pod tem božjim solncem — da me „strašno“ veseli, da imam pesnika — za sina. (Res „strašno“ — toda v pravem pomenu besede!)

In kaj naj rečem, ako me pride klicat iz svojega ateljeja „dobra“ Špela češ: papaček, zopet je ena slika gotova, pojdi no gledat! Udano grem v — ateljé — (že besedo „ateljé“ sovražim!) ter zopet — občudujem — seveda! Kaj pa hočem drugega, za božjo voljo! In jaz pri tem nimam pojma o moderni struji! In ravno na „secesjon“ je „udarjena“ moja Špela! V kako zadrego me ta otrok včasi spravi, to se ne da povedati. Zadnjič me zopet enkrat „povabi“ v svoj ateljé ter mi pokaže neko cunjo. Mislim sem, da briše vanjo svoje čopiče. „Za boga, kje pa imaš sliko!?“ — bolj vzkliknem kot vprašam...

„Saj jo imaš pred sabo!“

„A tako, kratkoviden sem postal, Špela, saj res, lepa je ta slika, res, prav čedno tihožitje, kumarice, jagode, fižol, grozdje, res lepo...“

„Ampak papaček, to je vendar otok bleški, kinč nebeški, slikan je v prav posebni, apartni luči!“

„Ja, saj res, prokleta sem kratkoviden postal, res ne vidim, bom moral enkrat iti k zdravniku, no, zdaj vidim: kinč nebeški!“

O ti kinč ti! Kaj je iz tebe naredila naša Špela! Imam najboljše oči na svetu, hvala Bogu, toda za milijon ne bi bil uganil, da je to prokleta „tihožitje“ — pokrajinska slika bisera slovenske domovine... Bog mi odpusti mojo neodkritosrčnost — lagal sem radi pedagogičnega stališča, radi vzgoje, radi respekta! In pa zato, ker sem „boljši“ človek...

Uboga slovenska domovina, v kako slabo „luč“ te postavlja moja Špela, bojim se kot pošten rodoljub, da te pripravi ravno izračunljano moj otrok — otrok najnavdušenejšega glasnika lepote naše domovine — ob tvoje dobro ime! Toda drugi pravijo, da je ta „luč“ — prava, da je z eno besedo — moderna! Pa naj bo! Jaz je ne — razumem, — sem pač umetniški barbar! Več oči več vidi, pravijo, jaz pa imam — slabe oči... pravijo...

Vidite, dragi gospod urednik, — tako se godi srečnemu, blagrovanemu očetu — treh nepreskrbljenih, umetniško navdahnjenih otrok... Umetnike sem naranavnost sovražil od mladih nog, zato me je Bog menda kaznoval za to mojo ne-čednost na mojih potomcih.

Zdaj moram igrati vlogo hinavca. Kot družinski oče — kot „boljši“ človek seveda — in hvaliti z jezikom to, kar v srcu zaničujem.

Naj še povem, kaj se mi je zadnjič pripetilo! Seveda v zvezi z — umetnostjo, v kateri tičim doma — do grla!

Imel sem prejšnja leta v hiši dobro, zvesto služkinjo Cilo, ki ima še zdaj rada moje otroke in se zanima za nje še zdaj, ko je že zdavnaj v pokoju. Prišlo je tudi do njenih ušes, da je moja hči udana — slikarji. Cila in jaz sva v sodbi glede moderne slikarije edina. Toda ona dotičnega, ki ji je pravil o umetnosti moje hčere, ni prav razumela, ker je bila prepričana, da si moja hči služi s to umetnostjo — kruh.

Pa dobim zadnjič v odsotnosti hčerke neko pismo z naslovom: „Nej prejme Gč. Špelca B., anštrajharia na forštat, Iblana“.

Ta je dobra — si mislim, vtaknem pismo v žep ter ga izročim hčerki, ko smo bili polnoštevilno pri mizi zbrani, da se slovesno otvori. Se takoj zgodi.

„Oh Luba gospodična špelca, jest tolkat mislm na vas pa b vas tko rada spet enkat vidla stara sm pa me noge buleja in na neseja do vas vem za en dobr kšeft za vas ena kundšaft b bla ena kuhna za pubelt en cimir za pumalat pa ene urate za puštrihat sa ldje iz dobre hiše gvišn gnar pa prec plačaja — adija pa puzraum vaša cila.“

Stara, dobra Cila! Kako skrbiš za moje otroke — hvala ti!

Efekt pisma je bil popolen!

„Trapa stara!“ — s temi besedami (z njimi je mislila namreč — Cilo, ne — mene!) je vrgla pikirano moja hči — umetnica Špela, globoko užaljena v dno svoje umetniške duše, pismo od sebe ter me pogledala strogo in — pomenljivo. Špela zna hudo gledati!

Držal sem se kolikor mogoče resno.

„Vidiš, draga Špelca, kakor pač razume, tako pa piše naša stara Cila. Kdo bi ji zameril, — namen je bil najboljši. Kaj pa ona ve, kaj je umetnost!“

Umetnost! Kako neprostovoljno, a dobro te je „potegnila“ stara, dobra Cila! Najrajše bi jo bil v duhu objel, — pa sem se držal pikirano — resno s svojo hčerjo — umetnico, — ker sem — „boljši“ človek... Na stara leta sem postal — igravec, hinavec — na celi črti — in to vse radi — umetnosti svojih otrok!...

Bog me naj nikar še hujše ne kaznuje! Pa, kakor se vidi — me bo!

Pomislite, ljudje božji, star sem že, — pet jih štejem čez petdeset, pa mi pred par meseci razodene moja žena, ki šteje eno čez petdeset pomladij — „sladko skrivnost“ — po tolikem času zopet enkrat!

Zadela me je skoro kap! Po prestanem prvem strahu se spomnim nekoliko nazaj — spomladi se naj je zgodilo, še med vojno v najlepšem mesecu, „wo alle Knošpen sprangen“... Pa saj ni mogoče! To bi bila pri moji starosti oziroma pri isti moje žene skoro — — — umetnost! Ja, za boga, nazadnje sva postala tudi jaz in moja žena — umetnika v posebni panogi! Čuda bi ne bilo pri toliki umetnosti v — hiši! Bog me ne kaznuj — — nov umetnik na potu!

Ker v rdeči brošuri tega redkega slučaja ni bilo najti, pogledam v konverzijski leksikon pod besedo — „Naturspiel“... Ona 51, jaz 55! Vraga! Mogoče je, — tako mi pove besednjak, — praviloma sicer ne, — a so izjeme, ki potrjujejo pravila. In ravno izračunjeno — jaz in moja žena morava biti — ta izjema!

Udan v svojo usodo in voljo božjo zdaj resignirano čakam, — kaj bo. Da bo — umetnik, o tem ni dvoma, saj bo takorekoč sad — umetnosti! Kadar sem slučajno sam, samo še premišljujem, katero panogo si bo ta moj potomec izbral. Bog ve, katera muza se bo „primuzala“ k zibeljki... Godba, slikarija, poezija — vse je že oddano — pri meni v moji hiši namreč! Pa naj bo že fantek ali dekle, — da bi se le ne izbralo — klavirja, — pa naj bo potem pesnik ali pa — prosto po Cili — „anštrajhar“! —

P. S. V takih urah pa vendar še upam, da mi milostno, pravično nebo dovoli, da v miru v Jugoslaviji preživim večer svojega življenja — in tedaj klikam — kot „boljši“ človek seveda — k nebu prosto po Gregočiču! Umetnika nikár! —

Metka.

V lepem jutru šla po stezi
je devica Metka,
lepa, tiha, kot kraljica
rožnivenškega je svetka.

Mlada je in mična, gibčna
prav povšeči mi je vsa,
je zapisana globoko
sredi mojega srca.

Rdečih lic je, sladkih ustnic,
oh, da moja bi bila!
Precej bi pobožno izmolil
očenaša dva.

Oh, ti Metka, oh devica —
bodi moja kar zares —
ta predpust se nisva vzela,
pa se bova drugi res.

Kako je obsedel gostilničar.

Dva visokošolca prideta v neko gostilno ter sta se pričela pričkati in nazadnje vpijeta drug proti drugemu: „Dobro, pa stavimo, za kolikor hočeš.“ To sta ponavljala z razburjenim glasom tako dolgo, da je prišel gostilničar, ki je komaj čakal, da bi vsled velike stave dober dobiček naredil. Gostilničar reče: „Gospoda moja, poslušajta moj predlog, jaz vama prinesem en sodček piva, med tem ko bosta spila, se bo že polagoma dognalo, kdo je stavo zgubil in ta bo potem pivo plačal.“ Krčmar komaj konča svoj predlog, že hiti po sodček piva, ga nastavi in oba dijaka pijeta, dokler ga je bilo kaj v sodčku. Ko pa je prišlo do plačila, pravi gostilničar: Povejta mi, o čem sta stavila, in vama hočem povedati, kdo je stavo zgubil in kdo bo plačal pivo.“

Prvi se oglasi: „Jaz sem stavil, da bo stolp šentjakobske cerkve, kadar se bo podrl, padel na desno in moj tovariš trdi, da bo padel na levo, toraj bodite, gospod gostilničar, toliko prijazni in počakajte toliko časa za plačilo, dokler se stolp sam ne podre, potem morete šelej tirjati plačilo od onega, ki bo stavo zgubil.“

Slaba izpremembra.

Hudomušni kmet uradniku, ki ga je nahrulil:
„Svinjak je sicer nov, toda svinje so stare“. Šadun.

Takrat ko so se legitimacije delile.

Županstvo D. je naprosilo okraj. glavarstvo, da podeli Rezi S. iz D . . . potno dovoljenje (legitimacijo) za potovanje v Ljubljano, da obišče svojega moža. — Glavarstvo je to vlogo zavrnilo z utemeljitvijo, da se za obiske izključeno ne podelijo nikaka potna dovoljenja. Na to je prejelo glavarstvo sledeči dopis:

C. k. okrajno glavarstvo

v

N. —

da je tukajšnje županstvo mnenja, da je obisk žene moža, ki je v vojni službi v največjo korist državi. Število porodov je padlo na polovico in je v interesu države same, da se pomnoži prebivalstvo. Tudi z ozirom na razmerje zakoncev, je ta edini obisk, ki je res upravičen. Vsi drugi obiski naj se pa odklanjajo.

Županstvo D. 2. januarja 1917.

N. N., župan.

Prebrisani Francek!

Nekoč pride šolski nadzornik v neko vas, šolski pouk nadzorovat; po končanem šolskem pouku izrazi šolski nadzornik svoje mnenje:

„Gospod učitelj, zelo me veseli, da so otroci v vseh predmetih še precej dobro poučeni, samo premalo olike razumejo, namreč, da mene od vas, gospod učitelj, nič ne ločijo. Otroci pa morajo vendar imeti do mene več spoštovanja, da priznajo, da sem prva oseba v šoli. Ako namreč stavim učencu kako vprašanje, se mora globoko pokloniti in pristaviti: „da gospod nadzornik.“

Ko nadzornik odide, je učitelj takoj prišel vajo o zaželjeni oliki. Tolmačil je učencem, da na vsako vprašanje pri odgovoru konečno dostavijo: „da gospod nadzornik“ in se zajedno dostojno poklonijo.

Ko je prišel v drugo zopet gospod nadzornik, je imel ravno gospod katehet pouk v veroznanstvu.

Katehet pokliče: „No Francek, povej ti gospodu nadzorniku, kaj je Bog kači rekel, ker je Adama in Evo v paradizu zapeljala?“

Francek se dvigne in prav možato reče:

„Glavo ti bom strl, — gospod nadzornik“ in se prikloni.

„Po trebuhu se boš plazila, — gospod nadzornik“ in se zopet globoko pokloni . . .

„Hudič te bo vzel, gospod nadzornik“ — in se zopet pokloni.

„Že dobro, že dobro,“ ga prekine nadzornik le vsedi se Francek, saj sem prepričan, da si dobro v oliki poučen.

Pred sezono.

„Kaj, jaz sem umazan, ker te ne pustim v kopališče? Umazana si ti, ker na vsak način siliš v vodo!“

Kapucina in osel.

Za časa vlade nemške Avstrije, so kapucini prosjačili za cerkev milodare od mesta do mesta in od vasi do vasi. Tako sta prišla nekoč dva kapucina v Ribnico, ki je pred kratkim deloma pogorela. Prosjačila sta od hiše do hiše, pa povsod so se izgovarjali gospodarji, da so pogoreli in da bodo rabili denar za popravo pogorelih poslopij, tako da sta zelo malo naberačila.

Eden kapucinov pravi tovarišu: „Pojdiva v Dolenjo vas pri Ribnici, tam je danes semenj, in bova brez vsakega greha med potjo vzela vse, kar bova le mogla in bova to blago na semnju prodala, iztrženi denar pa za cerkev dala“. Res se napotita nemudoma proti Dolenji vasi. Med potjo se ustavita v Goričivasi pred neko krčmo, kjer je bil pri vežnih vratih osel privezan, lastik osia pa je pridno v krčmi popival.

„Glej tovariš,“ pravi eden izmed njih, „to bi bilo že nekaj za naju, tega osla vzameva, ga na semnju prodava in denar za cerkveno popravo priorju izročiva.“

„In če naju zasačijo pri tatvini, kaj bo potem z nama?“ pravi drugi.

„Nič se ne boj, sem jo že pogodil. Ti osla odveži in na isto vrv mene priveži, ti pa pojdi z oslom na semenj in ga tam prodaj in tam mene počakaj, da pridem za teboj.“ Kakor dogovorjeno tako se je zgodilo. Čez nekaj časa, ko se je lastnik osla že precej napil, hoče oditi z oslom na semenj v Dolenjo vas. Ko stopi na prag veže, zagleda Ribničan mesto osla, kapucinarja privezanega na njegovi vrvi. „Za božjo voljo, kaj je pa to?“ vsklikne začuden, „presneta ne bodi, kaj se je pa zgodilo?“ — na to se prav spoštljivo odkrije in globoko pokloni ter reče:

„Hvaljen bodi Jezus Kristus, duhovni gospod, kako so pa oni na mojo vrvico prišli, saj sem imel vendar prej osla privezanega sedaj pa njih najdem na vrvici.“ — „To ni nič hudega,“ zavrne ga kapucin. „Kaj nič hudega?“ prekine Ribničan kapucina, „naj mi vendar povejo, kako so oni na mojo vrvico prišli?“ — „Veš, ljubi moj kristjan,“ odgovori kapucin, „ta stvar je čisto enostavna, bil sem namreč prej velik grešnik, vsled česar sem se v osla izpremenil, da delam pokoro, sedaj pa so se določene ure iztekle, sem pa zopet človek postal. Sedaj vas pa prosim, da me odvežete, da morem iti naprej.“ — „Oh gospod, prosim vas, nikar mi ne zamerite, ker sem vas tako pretepal.“ — „O to nič ne de, saj to je vse bilo za pokoro.“ — Ribničan na to odveže kapucina, mu poljubi roko in ga spremlja proti Dolenji vasi na semenj, kjer je bil namenjen nekaj usnja kupiti.

Med tem časom je drugi kapucin že osla prodal in ga kupcu izročil. Na semenj prišedši se kapucin poslovi od kměta in se izgubi na daljno potovanje s svojim tovarišem, ki ga je že zunaj vasi željno prič-

koval. Ko je pa Ribničan po semnju semtertja hodil in usnje iskal, zagleda naenkrat svojega lisastega osla na vrvici privezanega. Ves prestrašen hiti tja k oslu, vzame klobuk z glave, ter se mu spoštljivo prikloni, in mu rahlo tik nad uho pošepeta: „Hvaljen bodi Jezus Kristus, — duhovni gospod, ne zamerijo, kaj so pa že spet naredili, da so zopet osel postali.“ To je osla po ušesih zašepetalo in je stresnil glavo, na kar Ribničan pravi: „Kaj, presneta ne bodi, nič niso naredili, to je gotovo laž, zato jih bom za pokoro še enkrat naklestil, da bodo spet kapucin postali.“ In je mahnil po ubogem oslu.

Pojasnilo.

Dva pijanca gresta pozno v noči domov, med potjo pravi prvi:

A: „Veš, ferdamano sva ga dolgo žehtala, poglej, že solnce vzhaja.“

B: „A kaj še, kaj si berlav, ne vidiš, da je to luna, ne pa solnce.“

A: „Kaj praviš, da je to luna? Stavim s teboj, da že solnce vzhaja.“

B: „Poglej tam pride italijanski ponočni čuvaj, ta nama bo pojasnil, ali luna sveti, ali solnce vzhaja, midva sva oba preveč natrkana.“

Nato pride stražnik, katerega ustavita in naprosita, naj jima pojasni, ali sveti luna ali vzhaja solnce.

Stražnik pravi na to: „O per dio maledeto to ga bom vam prav kiter povedal“, in gleda precej časa na nebo. Potem reče: „Gošpoda, vam ga ne morem kome se diči parlare po kranjšk, ker ga nisem od tukaj doma.“ —

Dober vzrok.

Tujec: „Zakaj pač polagajo okrog rotovža gladek, neslišen tlak?“

Meščan: „Zato, da ne bo slišati denarja, ki ga magistrat venomer meče skozi okno!“

Nova Ljubljana.

Risal M. Gaspari.

Priloga Kurentu.

Leto II.

V Ljubljani, dne 15. marca 1919

Štev. 5.

Pogovor dveh prijateljev.

Jože: „Pomisli, dragi moj prijatelj, jaz sem črn, moja soproga je tudi črna, pa sem vendar včeraj dobil rujavolaso hčerko.“

Tone: „No, to je pomota!“

Jože: „Jaz ne detam nobenih pomot“.

Tone: „Saj ti nisem rekel, da si jo ti naredil“.

Iz otroških ust.

Mama: „Tonček pojdi iz sobe, sedaj pride k meni zdravnik“.

Tonček: „Ah, mama naj no bom tukaj, da bom videl, kako te bo zdravnik za nos po sobi vodil“.

Mama: „Zakaj?“

Tonček: „Papa je vendar zadnjič rekel, da te zdravnik samo za nos vleče.“

Dr. Bogumil Vošnjak:

Poglavje o stari slovenski demokraciji.

Z epilogom dr. N. Županica.
Iz angleščine preložil ing. V. Zupanc.

V Ljubljani 1919.
Natisnila in založila Zvezna tiskarna.

☛ Cena 2 kroni. ☛

Dobiva se v vseh knjigarnah kakor tudi v upravnishvu „Jugoslavije“.

! Citajte neodvisen
radikalni dnevnik
„Jugoslavijo“!

Modni salon

MARIJA GÖTZL v Ljubljani

Židovska ul. 6 – Podružnica Židovska ul. 7

priporoča najnovjše

damske svilene
klobuke in čepice

v največji izberi.

Popravlja svilenih klobukov.

Popravlja slamnikov.

Tiskovine vseh vrst

kakor: časopise, knjige, brošure, cenike, lepake, letake, sporede, tabele, račune, kuverte kakor tudi pisemski papir s firmo, vizitke, naslovnice,

===== računske zaključke =====

in vsa v to stroko spadajoča dela izvršuje okusno in ceno

Zvezna tiskarna v Ljubljani, Stari trg 19.

V zalogi ima tiskarna tudi vse po najnovjših predpisih izvršene obrazce za slav. občinske urade, aproviz. in cestne odbore, zadruga, gg. trgovce, odvetnike, notarje, gostilničarje itd.

Tonček: „Kateri se tebi bolj mogočni zdijo, cesarji ali kralji?“

Francek: „I cesarji, zato smo pa vse cesarje spodili, da se nam jih ne bo treba bati.“

Denar dobro naložen z dobrim obrestovanjem in zajamčeno sigurnostjo je vprašanje današnjega dne. Če hočete o tem pojasnila, potrudite se takoj k

Splošni zavarovalnici

Gledališke ulice šte. 7, III. nadstropje.

Uradne ure: od 9—11. dop., 3—6. pop.

M. Mihelič, Ljubljana
Šelenburgova ulica.

Trgovina s ščetinarskimi izdelki, galanterijo in parfimerijo.

Drogerija

I. C. Kotar

Ljubljana

Wolfova ulica št. 3.

Fotomanufaktura

BALKAN trgovska, špedicijska in komisijska deln. družba

Podružnica v Ljubljani. — Akcijska glavica K 1,500.000.

Špedicija vsakega blaga. — Vskladiščenje. — Zaccarinanja. — Reekspedicija. — Prevažanje pohištva.

Lastnica I. ljubljanskega skladišča

KRISPER & TOMAŽIČ

Direktna zveza s progo južne železnice. - Tel. št. 100.

Gospodarska zveza

centrala za skupni nakup in prodajo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Stalna zaloga poljedeljskih strojev:
motorjev, mlatilnic, viteljev, slamo- in reporeznic, brzoparilnikov, plugov, bran, čistilnikov itd.

Prodaja:
umetnih gnojil, kolonijalnega in specerijskega blaga ter poljskih pridelkov.

Zaloga:
travnih in deteljnih semen, pese, korenja, repe.

Zaloga:
pristnega domačega in gorskega vina, žganja itd.

Lastna izdelovalnica in prekajevalnica klobas. — Lastna zeljarna.

JADRANSKA BANKA

Podružnica Ljubljana.

Delniška glavica: K 30.000.000. Rezerve: okrog K 10.000.000.

CENTRALA: Trst.

PODRUŽNICE: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zader. Ekspozitura Kranj.

SPREJEMA: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

DAJE PREDUJME: Na vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih.

DAJE trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: JADRANSKA.

Telefon šte. 257.

Ljubljanska kreditna banka.

Delniška glavica: K 15,000.000.—.

Rezervni fond: nad K 4,000.000.—.

CENTRALA:

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 2.

PODRUŽNICE: Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje, Maribor.

Vloge na knjižice obrestuje po 3%.

— Vloge na tekoči račun obrestuje po dogovoru. — Posreduje nakup in prodajo vrednostnih papirjev in izvršuje

borzna naročila najtočneje. — Daje predujme na vrednostne papirje in blago. Eskontuje in vnovčuje menice.

— Dovoljuje vsakovrstne kredite. —

— Dovoljuje vsakovrstne kredite. —

Poslovno mesto avstrijske razredne loterije.

Vizitke priporoča Zvezna tiskarna
Ljubljana, Stari trg 19.

KINO IDEAL
se priporoča p. n. občinstvu.

UMETNIŠKE RAZGLEDNICE
PISEMSKI PAPIR
ŠOLSKE POTREBŠČINE
MARIJA TIČAR, LJUBLJANA

Premier magasin spécial de
gants et de parfums.

O. Bračko, Ljubljana
DUNAJSKA CESTA 12.

Feliks Potočnik

Šelenburgeva ul. 6, I. nadstr.

Modni atelje za dame in gospode.

Gotam se obračajo in moderni-
zirajo obleke za dame in gospode
:: po najnovejši modi. ::

Nasproti glavne
pošte

Zlatnina - ure - srebrnina
F. Čuden Sin
nasproti glavne pošte v Ljubljani
Prijazna postrežba.

Vsakovrstne slamnike

za gospe, deklice, dečke in gospode, od pri-
prostih do najfinejših, priporoča gospodom
trgovcem in slav. občinstvu za obila naročila.

Fran Cerar tovarna slamnikov v Stobu,
pošta Domžale pri Ljubljani.

Cene kakor temu času primerno nizke. Postrežba točna.

Modni salon

Stuchly-Maschke, Ljubljana

Židovska ulica 3 — Dvorski trg 1

priporoča veliko izbiro svilenih klobukov
in čepic za dame in deklice.

Sprejemajo s: tudi raznovrstna popravila
po zmernih cenah.

Na fronti.

Avstrijski in ruski vojak sta se srečala v Karpatih. „Poglej,“ je rekel Rus in odprl svojo puško, „mi imamo za vas pripravljene dum-dum krogle.“

„Eh,“ se je obregnil kranjski Janez, „vi imate samo dum-dum krogle, a mi imamo tudi dum-dum generale.“

MODNI SALON Z. GORJANC & KO.

Ljubljana MESTNI TRG 3. Ljubljana
priporoča cenj, damam veliko izbero najnovejših svilenih
klobukov in čepic.

Sprejemajo se popravila, katera se hitro in ceno izvršijo kakor se tudi prekrojujejo slamniki.

Rudolf Kokalj Ljubljana

priporoča svojo veletrgovino z vinom, trgovino z mešanim blagom in izdelovalnico žganja in likerjev. — Samoprodaja likerjev „Florijan“ na debelo za Kranjsko, Koroško in Štajersko.

: DROGERIJA : FOTO-MANUFAKTURA
„ADRIJA“ B. ČVANČARA, Ljubljana
Šelenburgova ulica št. 5.

Največja zaloga fotografičnih potrebščin in aparatov ter toaletnih predmetov.

Čevlji tovarne Peter Kozina & Ko.

iz najfinejšega ševró, boks in lakovega usnja z usnjatimi podplati se dobe po dnevni cenah.

Trpežni zimski iz fine teletine z gumijastimi podplati po

K 85.— za moške, K 73.— za ženske.

V zalogi Ljubljana Breg.

Priporočamo edino slovensko tvrdko

Jos. Petelinc v Ljubljani Sv. Petra nasip št. 7.

za vodo 3. hiša levo, za šivalne stroje in njih posamezne dele, olje in igle. — Potrebščine za šivilje in krojače, kakor tudi družega galanterijskega blaga. — Šivalni stroji vseh sistemov in oprem za rodbinsko in obrtno rabo vedno v zalogi. Večletno jamstvo!

Alfonz Breznik

učitelj Glasbene Matice in zapriseženi izvedenec deželnega sodišča.

Največja in najspodobnejša tvrdka ter izposojevalnica klavirjev, pianinov in harmonijev.

Velikanska zaloga vseh glasbil, muzikalij in strun.

Ljubljana, Kongresni trg št. 15.

Izvrševanje nasproti nunske cerkve.
: : Popravila in uglaševanja strokovnjaška in cena. : :

I. in največja jugoslovanska tovarna za barvanje, kemično čiščenje, pranje in svetlo-likanje perila.

Barva vedno vsakovrstno blago,

čisti obleke,

pere vsakovrstno perilo in hodi brezplačno na dom iskat,

svetlo lika ovratnike, zapestnice, srajce.

Jos. Reich

Tovarna: Poljanski nasip št. 4.

Podružnica: Šelenburgova ul. 4.

Poštna naročila se točno izvršujejo.

Nujna dela se takoj izvršujejo.

LEI=LIRE in vojnih posojil nakup posreduje in sprejem kot zavarovalne premije

Splošna zavarovalna posredovalnica

Gledališka ulica št. 7, III. nadstr.

Uradne ure od 9. do 11. ure dop., in od 3 do 6. ure pop.

Križev pot.

Mesec dni sem se postil, da sem bil nazadnje že bled in zelen kakor breza spomladi. Zjutraj sem se najedel megle in sem se napil vode, opoldne podobno in zvečer ne mnogo drugače. Mesto tobaka sem kadil posušeno lipovo cvetje; kajti žena, ki je izkušena v domačih zdravilih, mi je pravila, da je lipovo cvetje dobro za prsa! Ženo imam pa rad — zato sem naredil tako. Ko je poteklo mesec dni, sem spoznal, da sem pripostil K 300, nekaj moke, nekaj sladkorja, 4 zavojčke vžigalic — med njimi je bil celo eden z belomodro-rdečo etiketo, in 30 zavojčkov tobaka. Z vsem tem blagom oťovorjen sem se podal na križev pot — to se pravi: stanovanja sem šel iskat po Ljubljani. Vseh postaj ne vem več natanko, ker jih je bilo več kot štirinajst, zato jih, razven prve, ne bom opremljal s tekočimi številkami.

Prva postaja pa je bila na magistratu. Množica sili k belemu listu, ki je lepo šertan in popisan, se peha in preriva in piše. Pehal in ril in pisal sem tudi jaz. Pa je prišel mimo gospod, ki se mi je zdelo, da sva bila nekoč dobra znanca. Šel je tako važno, da sem bil prepričan, da ima pri važi stvari tudi važno besedo. Zato sem stopil k njemu in sem vprašal ponižno:

„Kaj misliš, ali bo kaj?“

Zraven sem mu molil nekaj žveplenk in par zavojčkov tobaka.

„Seve“, je pritrdjeval, ko je spravljaj darilce — „v to in to smer pojdi — tam bo prav gotovo“.

Zahvalil sem se, odkril, priklonil in sem se okrenil — ali joj! — v tisto smer je drvela že nešteta množica, ki je čula pokroviteljske besede. Zadnji so kleli o protekciji, prednji pa so mi z nosom kazali osle nazaj. Bil sem uničen in potrť, vendar sem drl za njimi. —

Ko sem pozvonil v prvem kraju, mi je dekla povedala, da ni nikogar doma. Pogledal sem jo prijazno, sem jo pogladil po licu in sem si upal z roko celo do nedrij, kjer sem zapustil v oproščenje slikan papirček, ki je imel — in deloma še ima — denarno vrednost. Služeči duh se je nasmešnil, je prikimal, in je odšel. Mesto njega je stopila kmalu med vrata hišna gospodinja, ki mi je ljubeznjivo povedala, da s stanovanjem ni nič. Novica me je zadela tako, da sem segel po moki in sem ponudil:

„Smo zelo mirna stranka, samo tri osebe, prosim — ena celo taka, ki niti ne hodi“.

Gospa se je nasmehnila moki in jo je takoj postavila za vrata.

„Pojdem pogledat, če je moj mož doma. — Mogoče bi on kaj vedel“.

Ko sem čakal, sem se domislil znanca in sem bil prepričan, da mi ni svetoval kar tako tjavendan.

Prišel je gospodar in jaz sem že pripravljaj tobak.

„Prav res ni zdaj za enkrat nič“, je obžaloval, ko je spravljaj zavojčke — petnajst sem mu jih bil poklonil — „ampak zidati začnem, kakor hitro padejo cene in bodo razmere v redu! Potem ste vi prvi na vrsti. Kar prosim, cenjeno ime“.

Povedal sem svoje nesrečno ime in sem videl, da mož piše s svinčnikom, ki sploh še ni okusil noža. Grafit je nedotaknjen tičal v svoji okrogli leseni celici.

Italijanska žaba

Risal France Podrekar.

še vedno kvaka na londonski pogodbi.

Šel sem dalje in sem obhodil vso tisto smer, ki mi jo je naznačil prijatelj — oziroma znanec. A slednjič sem prišel do zaključka, da nimam ne svojega blaga ne stanovanja, temveč samo še nekaj bore kron. Znanec se mi je torej izognil na ta način, da me je pošteno potegnul. Lepo — šel sem v druge dele mešta. Tam je bilo pa tako: Rdeči napisi na beli podlagi, beli napisi na črni podlagi, višnjevi napisi na rjavi podlagi — sploh tako, da je bilo škodljivo in nevarno pameti in očem. Napisi (samo nekaj):

— Kdor išče stanovanja, naj ne išče pri nas!

— Gospodar mrtev, gospodinja bolna — zatorej upoštevajte razmere.

— Stanovanj ni! Še v pasji uti prebivajo štirje, čeprav je prostora samo za enegal

— Pri nas je tudi vsaka napitnina brez uspeha — je stalo nekje, rdeče črke na beli podlagi. Neznani zlikovci pa so prepisali s čisto navadnim svinčnikom: — če je premajhna! —

Tako je šlo brez prenehanja, dokler nisem naletel na hišo, kjer je delovala višja moč. Magistratni sluga je ponujal dvema ženskama listino, kjer je bilo pojasnjeno, da je treba oddati stanovanje v osmih dneh, ker ga sicer rekvirira magistrat.

„Kar meni, prosim“ — sem se hitro vmešal v debato. „Še osem dni ni treba čakati, vzamem precej“.

Kot sem spoznal, je bila starejša ženska hišna gospodinja, a mlajša njena hči, begunka in zakonska žena, ki je čakala na moža. V obupu sem hotel celo reči, da bi za silo makari tudi jaz — no, pa kaj! Zmenili smo se, da dobim stanovanje, če v osmih dneh ne bo moža. Separirano, čedni prostori, parket, solnčna lega — naravnost paradiž! Pustil sem tam zadnje ostanke svojega denarja in sem hotel z veselo novico pohiteti k ženi — Toda, osem dni — to me je plašilo! Zato sem pogledal na list, ki sem ga bil izpolnil pred magistratom, in sem se poučil ž njega, da je v Šiški morda še nekaj upanja. Hajdi!

Pridem, prašam — in gospodar je prijazen kakor da ni hišni gospodar! Blažena Šiška! Še danes se pozna, da je bil tam rojen Valentin Vodnik! — Povem, da bi rad dal napitnino, a da — žal — nimam to pot ničesar več, ker sem čez dan vse razdal. Mož pa se odločno brani in noče nič slišati o napitnini, temveč

mi da stanovanje, samo, če gre stara stranka ven. Stranke pravzaprav ni več tam, ker živi na kmetih, na svojem posestvu, pač pa je njena ropotija še v Šiški. To je pač taka reč! Stranka trdi, da ima v Ljubljani službo, a tam, kjer naj bi jo imela, ne poznajo niti njenega imena. Zdaj je mestni magistrat odločil tako, da mora biti stranka do prvega v stanovanju in v službi — če ne pa roma njena ropotija na cesto.

Do prvega — to je ravno osem dni. — Eno od dveh bo gotovo!

Grem k ženi in povem, ponosen na svoje zmožnosti! Od veselja se gostiva pri praznih posodah in pijevo vodo v nadi, da bo prvega vse prav.

Določen dan grem na magistrat — in res! Tam, kjer je žena čakala moža, ga je srečno pričakala; a tam, kjer je bila ropotija mesto stranke, je že stranka! Prišla je ravno v noči od zadnjega na prvega in je prvega zjutraj nastopila službo. Amen.

Te dni začnem iznova križev pot. Morda zdaj vsled spomladanskega deževja spodobno naraste voda v Gruberjevem prekopu in to bo ravno prav! Kot nalašč.

Pripis: Da se ne bo zopet kaka radovedna gospica obregnila ob osebo zgoraj podpisanega, izjavlja, da ni on doživel tega! Saj on ima stanovanj dovolj! Eno na Notranjskem, kjer se šopirijo Lahi, eno na Koroškem, kjer se košatijo podivjani Švabiči. — Sicer pa je sploh vprašanje po tem, kdo je junak v raznih pisarjenjih, negodna zadeva.

Med otroci.

Janezek: „Ali se vaš oče vedno kregajo, kadar so doma?“

Matevžek: „Ne, včasih prestanejo, da nas pretepejo“.

Tonček (čigar oče je vojak): „Moj oče bodo povišani“.

Tinček: „Gotovo dobijo visoke pete in cilinder“.

Mihec: „Katera žival bi bil ti najrajši?“

Jakec: „Vsaka druga, samo avstrijski orel ne, ker bi mi takoj zapeli mrtvaško pesem“.

Iveri.

Avstrijska rodovina naj bi stanovala v stekleni hiši in marsikaj bi izvedeli . . .

Bojazljivec je, kdor vpraša za dovoljenje, preden poljubi, kajti s tem hoče zvrniti vso odgovornost na ženske rame.

Mož - beseda.

A: „Ali je res, da ste se poročili z bogato vdovo? Trdili ste vendar vedno, da se hočete poročiti brez denarja!“

B: „Saj nisem imel denarja!“

Za vsako besedo.

Gospod katehet v šoli: „Pomnite, otroci, za vsako zlagano besedo boste dajali odgovor pred Bogom!“

Jožek: „O gospod katehet, upamo, da boste tudi vi takrat z nami, saj ste nam tolikokrat pravili o najboljšem cesarju Karlu, ki žveči samo vojni kruh, o vojnem posojilu, ki ga po miru dobimo z bogatimi obrestmi nazaj, o končni zmagi nad Amerikancem, Angležem, Francozom, Rusom, Italijanom, Srbom, Rumuncem, Zamorcem in o veliki Avstriji, ki bo obsegala pol sveta, drugo polovico bo pa imel cesar Viljem, tisti hudobnež, za katerega smo morali z Vami toliko moliti.“

Razočaranje.

Vsi so peli: Res prišla je
«Zora puca mala, mala,
bit' će dana» — slaba hrana
pride k nam zraven je
hrvaška štruca, dve kroni stala,
o Ljubljana! o Ljubljana!

Bahun:

Fantovska.

Moja ljubica je lepa
kakor nagelj razcveten,
čista, bistra in tuhteča
kakor rožmarin zelen.

Pa zato bi zmeraj trgal
njenih ustien rdeči cvet,
dihal sladki vonj dekliški
v mrežo njenih las ujet.

Pa zato bi zmeraj ljubil
njene čarobne oči,
in objemal nje telesce,
dokler zarja ne zaspi.

Papiga in premogar.

Premogar pripelje na glavni trg voz s premogom v vrečah in upije glasno „premog“. Kmalu na to zakliče z drugega nadstropja neka gospa: „Premogar, prinesite meni eno vrečo premoga.“

Premogar ga prinese v kuhinjo, ga strese v dotično shrambo in odide. Komaj pride nazaj na ulico, začuje zopet klic iz ravno istega okna, kot prej: „Premogar, prinesite eno vrečo premoga“. — Nato prinese zopet en zavoj premoga ravno isti gospej v drugem nadstropju, ter se jezi, zakaj ni gospa takoj dve vreči naročila, in mu tako dvojnato pot v drugo nadstropje prihranila. Gospa začudeno pravi, da ona ni več naročila kakor prvo vrečo, pač pa ji na misel pride, da je to papiga učinila, zatorej vzame palico in gre v sobo, da kaznuje papigo. Komaj pa stopi gospa s palico v sobo, smukne prebrisana papiga pri vratih vun, beži skozi odprto kuhinjo v spalno sobo in se skrrije pod posteljo. Gospa teče za njim, prišedši v kuhinjo s palico v rokah, se navzoči maček zelo prestraši in zbeži ne vedoč zakaj v spalno sobo in se skrrije pod isto posteljo kakor papiga ter se stisne tik njega.

Oba se en čas spogledujeta ter si gledata oestro v oči, konečno se papiga ojunači in pravi svojemu tovarišu: „Ali si morebiti tudi ti premog naročil?“

Iz starih časov.

Pri neki stotniji nekdanjega 17. pp. je imel četovodja nalogo vsako jutro pri nastopu poklicati vse novince imenoma. Možakar pa ni bil ravno preveč izvežban v čitanju. Pride do imena Alois Sigmund. Mimogrede omenjeno, posestnik tega imena je bil prav brihten in čeden Kočevar. Četovodja ogleduje ime od vseh strani, obrača knjigo narobe in na prav in zakliče z gromkim glasom: Signum laudis. Najprej vse tiho, nazadnje se pa zastopnik vesile rajne Evrope oglasi s prav krepkim: „Hier“.

Pogovor.

Jožek: „Teta, ali je res že ura petnajst?“

Teta: „Jožek, ti si osliček, ali ne veš, da gre ura samo do dvanajstih, potem prične spet z eno.“

Jožek: „Ata in mama sta šla preje v sobo, pa sta mi rekla, da ne smem iti ž njima, češ, da je ura petnajst in, da takrat ne smemo mi otroci gledati na uro.“

Teta: „Jožek, veš ata in mama sta se zmotila, takrat je le ura — trinajst.“ Rožmarin.

Ljubi Kurent.

Pri večjem obratu, kjer je zaposlenih več delavcev, je bil nekoč osumljen neki delavec, da je ukradel klešče, za kar bi bil, ako bi se mu moglo to dokazati, po predpisih kaznovan.

Ko pride v pisarno, kjer bi imel biti zaslišan, so ga prašali, če ni morda on ukradel klešče. Odgovoril je, da ne.

V tem trenutku pa šine prefriganemu uradniku na misel, da je oni fant s hribov, kjer so ljudje še zelo pobožni. Predlaga tedaj: „Če ste res nedolžni, pa recite: „Naj za vedno izgubim milost matere božje, če sem ukradel klešče!“ S tem je bil fant nemalo v zadrėgi in je jecljaje odgovoril: „Naa, to je pa malo preveč, pridušil bi se pa.“

Skriven migljaj.

Mladi gospod: „Gospodična Roza, Vam na ljubo bi bil v stanu narediti največjo neumnost“.

Roza: „Mama pravi vedno, da je največja neumnost ženitev“.

V pepelnični noči.

Hrvatska židarija

Risal Henrik Smrekar.

Smo štirje ptički bili
pod okna smo hodili
dekletom pesmi pet,
ko ni nas videl svet.

Tam v senci vaške lipe,
postavimo se v kipe
in pojemo na glas,
da trese se vsa vas.

Imeli smo basista
in tudi tenorista,
in krepki bariton
je držal glavni ton.

In okno se odpira,
nekdo se ven ozira,
zasveti v njem se luč ...
«Meni pa od kamre ključ ...»

Pa lučica ugasne —
a sredi noči jasne:
ugiblujemo samo,
kaj naj pomeni to ...

V nočni smo temoti
po napačni šli poti,
ker pust je trkal nas
smo napak prišli v vas.

In ena stara dekla,
kvartet za nos je vlekla
ker njen prežlahtni cvet
štel šestdeset je let.

O kakšna je prevara,
če dekleta te ne mara!
Nesrečni ti kvartet,
komu greš v postu pet!

doji Švaba in Mažara, kranjski Janezek pa palec
v ustih drži.]

Tudi v Indiji jih poznajo.

Po staroindijski veri se človek po smrti izpremeni
v žival. Tako je prerokoval neki stari Indijec:

„Viljem Zadnji se bo izpremenil v krokarja, ker
je toliko časa pel mrtvaško pesem svojemu narodu,
Karl Habsburgovec v podrepno muho, ker je vedno
brenčal okoli rajhovskih državnih oslov, nadvojvoda
Friderik in njegovi pomagači v mesarske pse, ker so
vse življenje mesarili, vojni trgovci in obrtniki v pi-
javke, trakulje in trihine, ker so izsesavali in izmoz-
gavali ljudi, razni jugoslovanski gospodje v kameleone“.

Ko so omenjeni gospodje začuli to prerokovanje,
se je zgodilo sledeče:

Viljem Zadnji je zaklical: „Oh, zakaj se raje ne
izpremenim v velikansko podgano, da bi razglodal vse
dokumente, ki jih bodo lažnjivi Francozi in njihova
ferfluhana banda pisali o meni!“ — Karl Habsburgovec
je pomencal z rokami, vesel, da more še nadalje
brenčati okoli nemških ekscelenc in brskati in stikati
po njihovem govnu. — Friderik in njegovi pomagači
so zadovoljno zakrulili, kajti kot mesarski psi bodo
lahko še nadalje lizali gorko kri in sveže meso. —
Gospodje trgovci in obrtniki so se nezadovoljno na-
kremžili. Raje bi se izpremenili še v življenju v brzo-
krile ptice in odpluli iz Jugoslavije v boljše dežele,
kjer jim ne bodo naložili vojnodobičarskega davka.
— Razni jugoslovanski gospodje pa so še tisto uro

odposlali v Indijo naslednji brzjav: „Še danes nas izpremenite v visoko živino in nas postavite pred polno korito!“ (Slede podpis.)

Poslano.*

Osel na odru

ali — historične netočnosti Ferdo Plemiča.

Gospod Ferdo Plemič je bil dozdej med nami znan kot humorističen pisatelj. Če dober ali slab — je vprašanje, ki ga ne bom razsojal jaz, Gašper Piškur in ga prepuščam v rešitev našim kurentnim historikom. Toda v predzadnjem „Kurentu“ se je g. Ferdo Plemič spraval tako na našo kulturno zgodovino tam doli v Istri. Kot prvo svojo žrtev si je g. Ferdo izbral mene, Gašper Piškurja ter me hotel predstaviti zanamcem kot moža, ki je hotel sušmariti po svežih — ali morda tudi pustih — livadah naše dramatične umetnosti. V prepričanju, da ni nikogar več, ki bi mogel korigirati razne netočnosti, ker bo pisatelj Dolfe pač molčal, dočim je drugo merodajno pričo Gašper Piškurja gotovo že davno vrag vzel, gospod Ferdo pri prikazovanju kulturno-zgodovinske resnice ni ravno preveč natančen. Toda jaz, Gašper Piškur, še živim in zato se moram postaviti v bran proti pačenju in potvorjenju resnice in proti prikazovanju kulturne historije in operijelne historije naše narodne dramatike na način, ki bi utegnil postaviti v krivo luč moje, Gašperja Piškurja, vsluge na tem polju.

Zato prosim gospoda „Kurenta“, da stvar vsled lejalnosti ali če tega noče, pa zahtevam, da v smislu onega slavnega, hvala Bogu! še vedno veljavnega § 19 priobči na istem mestu, z istimi črkami i. t. d. sledeče:

stvarni popravek.

1. Dogodki, ki jih opisuje gospod Plemič v „Kurentu“ z dne 25. februarja 1919, str. 3 so se odigrali pred devetnajstimi in ne pred dvajsetimi leti.

2. Društvo, pevsko, bralno in izobraževalno smo res ustanovili. Kako se je imenovalo, pa sem že pozabil; vsekako pa ni bila ne „Zora“ ne „Zarja“. Gospod Ferdo Plemič je sicer v onih časih kazal veliko navdušenje pri praznjenju županovih Štefanov, a pri snovanju društva tega navdušenja nismo preveč opazili.

3. Z pevskega zbora je gospod Dolfe izbacnil samo mene, Gašper Piškurja. Zakaj je to storil, še danes ne vem, a rekel mi je s prav lepo maniro, da bodo že tudi brez mene opravili.

4. Ni res, da nismo bili za igro niti za hip v zadregi. Res je pa, da si tozadevno ni vedel nihče po-

* Za vsebino tega članka je „Kurent“ samo toliko odgovoren, kolikor določa zakon.

magati, dokler društva nisem rešil iz zadrege jaz, Gašper Piškur, ki sem v svojem znamenitem dramatskem duhu „Dneva čar“ spraval na oder osla še prej, kot Krpan svojo kobilo.

5. Ni torej res, da sem jaz Gašper Piškur igro spisal že pred leti, res je pa, da sem jo spisal nalašč za omenjeno priliko.

6. Ni res, da je bilo v igri dvajset moških in dve ženski vlogi, res je pa, da je bilo v igri le šest moških in dve ženski vlogi. Če je res, da je gospod Plemič prevzel nalogo, da igro naštudira, se ne spominjam, a zdi se mi, da se mož tudi v tem oziru baha.

7. Ni res, da je dobil Dolf eno po betici, ker je poljubil junakinjo. Res je pa, da Dolf junakinje sploh ni poljubil in zato tudi ni ničesar dobil.

8. Ni res, da je gospod Ferdo Plemič mene, Gašper Piškurja, avtorja drame „Dneva žar“ opozoril, da je samogovor junaka v tretjem prizoru, drugega dejanja predolg in da pride po tej točki do poloma. Res je pa, da je gospod Plemič igro — po vsem zasluženju! — na vse pretege hvalil in res je tudi, da do poloma sploh ni prišlo.

9. Ni res, da je igra obsegla devet dejanj, res pa je, da jih je obsegla deset.

10. Ni res, da sem jaz Gašper Piškur, avtor drame „Dneva žar“ vil roke in lomil prste ter v hipnem omračenju duha zahteval, da se zadnji prizor ponovi. Res je pa, da za vse te stvari ni bilo nikakega povoda, „ker se je vse tako lepo izteklo“.

Gospodu Ferdu Plemiču pa sem jaz, Gašper Piškur zelo hvaležen, da me je napeljal v slovensko kulturno zgodovino, vendar pa se mi je zdelo potrebno, da popravim gori navedene netočnosti, ker bi ne bilo prav, ko bi naš bodoči kulturni historik ne imel po vsem točnih podatkov o prvi uprizoritvi mojega znamenitega dramskega dela „Dneva žar“.

Ljubljana, na debelo nedeljo 1919.

GAŠPAR PIŠKUR

bivši slovenski dramatični pisatelj.

Eno za drugo.

A: „Odkod si pa pravzaprav ti doma?“

C: „Saj veš, da je B od tam doma, kjer krave skozi okna gledajo“.

B: „Da, da, res in te krave čakajo, kdaj boš prišel mimo ti, da te pozdravijo kot svojega kralja“.

Učenost.

Papa uči malega Franceta: „zapomni si Franci, ravni nos imenujemo grške, — skrivljene pa rimske“.

Franci: „Potemtakem ima naša leta grški nos in rimsko grbo.“

Nova doba (boljševiki).

Risal Francej Podrekar.

